

Hepatitis E factsheet

1. *Wat is hepatitis E?*

Een infectie met het Hepatitis E virus (HEV) kan soms leiden tot een ontsteking van de lever (hepatitis). Er zijn verschillende typen Hepatitis E virus, in Nederland worden vooral type 3 infecties gezien. HEV-type 3 komt echter wereldwijd voor.

De meeste mensen die besmet raken met HEV zullen geen ziekteverschijnselen tonen. Echter, mensen die al een medische aandoening hebben vertonen relatief vaker klachten als gevolg van een HEV-infectie. Een HEV infectie kan bij bepaalde bevolkingsgroepen met een verminderde weerstand een risico zijn om klachten te ontwikkelen. Hieronder vallen mensen die een transplantatie moeten ondergaan, mensen die afweeronderdrukkende medicijnen slikken en zwangere vrouwen. In Nederland heeft ongeveer 28 % van de bevolking antistoffen tegen hepatitis E virus, wat betekent dat zij ooit met dit virus in aanraking zijn gekomen maar niet of er ook klachten zijn geweest.

2. *Wat zijn de symptomen van een infectie met hepatitis E virus?*

De ziekteverschijnselen van hepatitis E zijn vermoeidheid, lichte koorts, soms pijn in de bovenbuik en misselijkheid. Hepatitis E gaat meestal gepaard met geelzucht: het geelkleuren van huid en oogwit, het donker worden van urine (de kleur van cola) en het ontkleuren van ontlasting (de kleur van stopverf). Vaak worden de ziekteverschijnselen verward met die van hepatitis door infectie met Hepatitis A virus. De ziekteduur varieert van 1 tot 4 weken.

3. *Hoe raak je besmet met hepatitis E?*

De besmettingsroute is waarschijnlijk meestal oraal waarbij het virus via de darmen en de bloedbaan uiteindelijk de lever kan infecteren. Het is niet precies bekend hoe mensen in Nederland besmet raken met het hepatitis E-virus. In ontwikkelingslanden komt besmetting via vervuild drinkwater het meeste voor. Direct contact tussen mensen lijkt geen relevante besmettingsroute.

Het genetisch materiaal van het hepatitis E virus komt voor in het vlees en de ontlasting van vee (varkens) en wild (bijvoorbeeld herten of wilde zwijnen). Dit is in Nederland ook aangetoond in schaal- en schelpdieren zoals oesters en mosselen. Het eten van met hepatitis E virus besmet voedsel is een mogelijke infectieroute. Het aantal ziektegevallen ten gevolge van hepatitis E virusinfectie in Nederland wordt geschat op 1 tot 5 infecties per 100.000 personen per jaar. Consumptie van enkele specifieke producten gemaakt van varkens is waarschijnlijk de voornaamste bron van deze infecties.

Een hepatitis E infectie is via faceo-oraal contact ook tussen mensen overdraagbaar.

Na een bloedtransfusie met door hepatitis E virus besmet bloed is een infectie ook mogelijk. Orgaantransplantaties en bloedproducten die besmet zijn met HEV zijn ook een risico. Onderzoek wijst uit dat minder dan 1 op de 1000 bloeddonoren geïnfecteerd is met hepatitis E.

4. *Is hepatitis E te behandelen?*

Er bestaan geen specifieke medicijnen tegen hepatitis E. Er worden positieve resultaten gemeld bij het gebruik van antivirale middelen. Bij een ernstige hepatitis worden mensen in het ziekenhuis opgenomen voor behandeling. Bij gezonde mensen gaat hepatitis E vanzelf over. Bij patiënten met verminderde weerstand kan een chronische hepatitis ontstaan. Omdat dieren niet ziek zijn van hepatitis E worden dieren niet behandeld.

5. *Hoe kan je een infectie met hepatitis E voorkomen?*

Er bestaat in Nederland geen geregistreerd vaccin tegen een infectie met HEV, niet bij mensen noch bij dieren. Reisgerelateerde infecties met HEV (andere types) zijn te voorkomen door goede hygiënische maatregelen. Bij reizen naar landen waar hepatitis E vaak voorkomt, is het verstandig om altijd gekookt voedsel en gekookt water te gebruiken. In Nederland geldt vooral voor risicogroepen dat het eten van onverhit varkensvlees en vleeswaren zoals leverworst en droge worst afgeraden wordt ([advies voedingscentrum](#)).

6. *Vormen varkens met hepatitis E een risico voor de mens?*

In Nederland wordt bij meer dan 80 % van de slachtvarkens specifieke antilichamen tegen HEV aangetroffen. De seroprevalentie onder gehouden varkens is ongeveer 70 % waarbij geen relevant verschil gevonden wordt tussen conventionele, biologische of vrije-uitloop varkens. Varkens worden zelf niet ziek van hepatitis E. Varkenshouders, slachthuispersoneel en dierenartsen hebben een verhoogd risico om aan het virus blootgesteld te worden. Ook in andere Europese landen wordt onder varkens een hoge seroprevalentie gezien.

7. *Is hepatitis E bij varkens aangifteplichtig?*

Nee, hepatitis E bij varkens is niet aangifteplichtig.
Ook bij mensen is een hepatitis E infectie niet meldingsplichtig.

8. *Hoe wordt (bij mensen) de diagnose gesteld?*

Hepatitis E virus (HEV) is een zeer moeilijk kweekbaar virus. Voor het aantonen van HEV wordt vrijwel altijd gebruik gemaakt van PCR-techniek. Met behulp van PCR kan het virus (RNA) goed aangetoond worden in bloed en (lever)weefselmonsters; er zijn ook standaard procedures ontwikkeld voor de detectie van hepatitis E virus in voedsel- en watermonsters. Voor de bepaling van antistoffen tegen hepatitis E virus in bloed of plasma wordt gebruik gemaakt van diverse immunoassays, vooral ELISA's. De laatste jaren zijn deze tests sterk verbeterd maar er bestaan nog steeds behoorlijke kwaliteitsverschillen. Hoewel er 4 genotypen van HEV voorkomen bij zoogdieren (en mensen) wordt er maar 1 serotype onderscheiden. Dat wil zeggen dat de antilichaam-tests geen onderscheid kunnen maken tussen antistoffen opgewekt door een van deze 4 typen.

9. *Komt hepatitis E tegenwoordig vaker voor dan voorheen?*

De laatste jaren worden in Nederland en elders in Europa vaker ziekteverschijnselen door een infectie met hepatitis E geconstateerd. Er lijkt in Nederland relatief recent een verandering te zijn opgetreden. Waar voor 2013 jaarlijks hooguit 50 patiënten gevonden werden, is dit na 2013 opgelopen tot 200 á 300. Dat er sinds 2014 bij meer patiënten hepatitis E wordt gevonden kan deels verklaard worden door toegenomen aandacht voor en bekendheid van dit virus in de humane gezondheidszorg en dus een toegenomen vraag naar specifieke diagnostiek. Daarnaast is ook sprake van een feitelijke toename van het aantal patiënten. Dit valt af te leiden uit gegevens van een beperkt aantal laboratoria dat al jarenlang hetzelfde testbeleid voert, maar ook uit de resultaten van onderzoek onder bloeddonoren.

10. *Vormt hepatitis E een algemeen volksgezondheidsrisico?*

Zoals het deskundigenberaad vorig jaar aangaf vormt hepatitis E geen risico voor de algemene bevolking omdat een HEV-infectie bij gezonde mensen over het algemeen zonder ziekteverschijnselen verloopt.

Onderzoek wijst uit dat mensen die ooit een (eventuele onopgemerkte) hepatitis E infectie hebben doorgemaakt niet dichter bij varkensbedrijven wonen dan deelnemers zonder een doorgemaakte hepatitis E infectie. Er lijkt dus geen groter risico te zijn voor omwonenden van varkensbedrijven.

11. *Moeten er maatregelen worden genomen om de overdracht van hepatitis E vanuit varkens(vlees) te beperken?*

De minister heeft aangegeven dat zij dit laat afhangen van de beoordeling door de EFSA en het RIVM (HEVIG onderzoek). De resultaten van deze onderzoeken zijn op dit moment nog niet openbaar. Het belangrijkste advies blijft om geen onverhit vlees van varkens, wilde zwijnen of herten te eten.

De faculteit Diergeneeskunde en Wageningen BioVeterinary Research gaan samen onderzoek doen naar de verspreiding en beheersing van hepatitis E virus op varkensbedrijven.

Bronnen:

RIVM

<https://www.rivm.nl/hepatitis-e>

LCI-richtlijn

<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/hepatitis-e>

Voedingscentrum

<https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/hepatitis.aspx>

Wageningen Bioveterinary Research

<https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Bioveterinary-Research/Dierziekten/Virusziekten/Hepatitis-E-2.htm>

Tweede Kamer brief hepatitis E

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/07/11/kamerbrief-over-hepatitis-e>

Deskundigenadvies

<https://www.rivm.nl/documenten/adviesbrief-deskundigenberaad-z-hev-26-juni-2015-vws>

EFSA

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4886>